

DIENŲ SKEVELDROS

"Daulėlijo, ko dunzgi, bitute?"

Sena, reta bedainuojama daina, ir ji man atėina į galvą, kai jau kelintas kartas skaitau Jono Aisčio, Brooklyn, N.Y., str. "Ar varštytinios tos durys?" (žr. "Draugo" II-ji dalis, 1957, 12.7). Beje, J(onas) A(istis) mano atžvilgiu yra nepaprastai subtilus, gali sakyti — moteriškas, nes mano pastabas "Nepriklausomoje Lietuvoje" vadina arba *straipsneliu*, arba *rašinėliu*. Ašmi ne "mistalines poezijos" atstovas, aš žymėsiu tiesiog *str.*, ir tenerūstauna mano p.t. Oponentas.

Ak, Gerb. Skaitytojai, ar nenujaučiau ties manim palinukšis slopios realybės, kai užpraeitose "Dienų skeveldrose" pastebėjau: "...kai pasveikšiu, rašysiu rimčiau ir — liūdniau"? Ir man iš tikrų liūdina. Str., apie kurį netrukus kalbėsime, parašė ne koks bernelis iš tremties literatūros galūlaikių ar merginukė, kultūros šalikely prakaite nusivalyti stabterėjusi, bet Grenoblio (Prancūzijoje) universiteto doktorantas (žr. "Amerikos Lietuvių Vardynas" — JAV žinomesnių lietuvių biografinės žinios, I knyga, 17 p.), Liet. Rašytojų D-jos Užsieny pirm. 1948-1951 m., išleides, be kitų, str. knygą apie literatūrą ir kultūrą: "Dievai ir smūkteliai". Itin liūdina. Va, (sutrumpintai rašant) J. A., kaip jau buvo pastebėta — iš Brooklyn, N.Y., "ex cathedra" teigia:

"...Knygų Lietuvoje apščiiai pasirodo, bet paprastai, jei tai ne perspausdinimai, tai — šlamštas".

Kaukšteri kaip Kolumbas kiaušini, ir — "nuleisti uždangą" (kaip provincijos teatre). Bet pirmiausia tenka Gerb. Skaitytojus supažindinti su "pilietiško karo" pradžia ir priežastimis. Ir taip, pati intriga kilo Kanadoj kaip aš, atsiliepdamas ("Skaitytojai rašo") į red. J. Kardelio pastabą ("V. Mykaloičio — Putino "Sukileliai" galima gauti "N.L. redakcijoje"), ėmiau kalbėti apie teisingą sprendimą:

"Man dedas, seniai jau turėjome 'atidaryti duris' kūrybai iš Tėvynės. Geriau vėliau, kaip niekad".

Bet čia pat kaip *conditio sine qua non* (nekeičiama sąlyga):

"Nebūtų gera, jei 'N.L.' atšauktų 'embargo' kone visai dailiąjai literatūrai, tai(p)gi dailės ir mokslo spaudiniams".

Ir dar kitoj vietoj:

"Manding, kas Maskvos (propaganda) Maskvai, bet kas Lietuvos — tėvynainiams, nesvarbu, kur jie bebūtų".

Va, šios pastabos ir buvo pagrindas J. A-čio "blitzkriegui" prieš mane. Smogė iš "Draugo" šeštadienių "Mokslo, Meno, Literatūros" patrankų. Bet kodėl aš pakylu priešpuoliu iš "Naujienu" apkasų?! Sakot, desantu į ten pat? Ak, jau sykį bandžiau eiti į Tėvų Marijonų redakciją pasiginti (kai buv. plk. J. M. Laurinaitis prieš bet kokios logikos dėsnius įrodinėjo, kad mane žavi kiaušiniene, kurią gen. St. Raštikis suvalgęs be sąlygų vedė A. Smetonos gimnaitę, ir t.t.), bet pasauliečiai (ty. ne-vienuoliai) kunigai neprileido nei prie vyrų redaktoriaus. Manieji "Skaitytojai rašo" grįžo — "išeities bazę" (nespausdinti). Tai nuo tada nutariau, kol gyvas, lenk-

lis tų saviesiems — privilegijuotiems (spaudos) užveigios namų. Ar aišku?

J. A. rašo:

"Labai gaila, kad J. Cicėnas gavęs (suprask: iš okup. Lietuvos) knygas, deda lentynon ir gėrisi".

Ir kokį gi, anot J. A., *šlamštą* esu minėjęs "N.L." ir dabar laikau savo knygų lentynoj? Ogi, V. Putiną, A. Vienuolį, B. Sruogą (6 tomai) Maironį (2 tomai), A. Jušką, K. Donelaičio "Metus" ir nespausdintus rankraščius, P. Galaunės "Lietuvių Liaudies Meno" I knygą (drožinius), Vilniaus albumą ir kt. Ak, tai... š-l-a-m-š-t-a-s?

Man prikišama *bibliomanija*, bet aš — lygia kaina — galiu J. A-čiui pasverti labai jau tremty paplitusios prekės, būtent — *biblioalergijos*. Juokas juokui, bet į tiesą pažvelkime iš arčiau, ir visai šaltai.

Savo rinkiniuos (ir dukrai pianino pamokoms!) turiu senų lietuviškų gaidų. Va, ties šiomis puiki proga sustoti:

"Lietuvių Hymnas. Žodžiai ir meliodija V. Kudirkos. Fortepijonui priruošė A. Kačanovskis (ir tas pats tekstas prancūzų kalba). Kaina 30 kap. (mokėjau 50c.). Ryga. Lėšomis A. Macejevskio, Pilies gatvė No. 7" (ir prancūziškai). Tada jau rusiškai (graždanka!): "Dozvoleno cenzuroju 20 marta 1906 g. S. S. Peterburg".

Aiman, aną š-l-a-m-š-t-ą ("cenzūros — okupantų! — leista") mūs seneliai ir tėvai pirkto, naudojo (giedojo). Ar jie buvo pašėlę? Ar jie buvo "užmiršę žudimus (tik ką po praėjusios tautinės — 1905 m. — revoliucijos), trėmimus, prievartą"? Ar A. Kačanauskas ir A. Macejevskis "dėl duonos kėsnio ir laisvo oro" ("suprofanavo (Himną bespausdindami) savo kūrybą ir įsitikinimus")?

Priešais mane — knygų lentynoj! — kun. Antano Juškos "Lietuviškos Svočinės Dainos" (2 tomai, 1955 m.) ir "Lietuviškos Dainos" (3 tomai, 1957 m.). Knygų gale (graždanka!) pastebėta: "Na litovskom jazyke" ir (lietuviškai, reikia manyti, kad LKP (b) CK "Pasirašyta spaudai"). Ten turime ir vieną senosios antraštės foto kopiją, iš kurios matyti, kad "Spausdinama Imperatoriškojo Kazanės Universiteto Tarybos (vadinasi, ir... imperatoriškąją cenzūrą atsiuklausus!) nutarimu". Maža to, vieną (senąjį) "Liet. Svočinio Dainų" tomą leido spausdinti... Austro-Vengrijos ciosoriškoji cenzūra (mat, Krokuvos Moksly Akadėmijos lėšomis). Ar dėl to šie dainynai yra... "okupantų šlamštas"?!?

Viešpatie, tai ne kas kitas, bet mes patys, anot vieno dramaturgo, esame šaunūs menkos pjesės aktoriai...

Mūs — tremtinių — pačios didžiosios ydos yra nenatūrali saviklioja ir neribota savimana. Ar kam patinka ar nepatinka, bet mes tesame tautos dalelytė, trupmena. Viską lemia ir sprendžia tauta, kuri liko, gyvena ir kovoja krašte. Kovoja ir kuria visokias vertybes. Emigracija — tremtis — tiek verta, kiek ji sugeba išlaikyti vėliavą protesto prieš Lietuvos okupaciją, neleidžia Vakarų sąžinei eit kompromisų, eiti sambūvio su laisvės priešais. Parafrazuojant vieno bičiulio žodžius, mes — tremtiniai — nesugebėjome ir negalėjome pajęgti išsinešti su

Dr. Žemgulis našlė prie komunistų nukankinto vyro lavono 1941 metais.

ANATOLIJUS KAIRYS

INTERVIEW

Ir vėl prie mano durų sėdi lyg ištikimas sargas pigiam teatre. Ar pragertos jaunystės gėdi ar draugo mirušio bare?

Eikš vidun, pasikalbėsime apie dūmą išnykusį tuščioj laikų erdvėj, atvirai, kaip guodžia kūmas kūmą kai pragerti už dišų pinigai.

Mes matėm juokdarius ir karalius. Merginos fosforiniuos rūbuos girdė mus. Pažinom juoką, dainą ir jaunystę išgėrusią drąsiai užnuodytus stiklus.

Tai buvo paprastas teatras, labai senas; Šypsojosi į mus už vandenį ir duoną kietą. Tai kas, bičiuli mielas, tai kas, kad mes sėdėjom paskutinėj vietoj?

savim (į šiapus geležinės uždangos Gedimino kalno, Trakų pilies, Nemuno ir Kuršių raudonųjų fašistų okupacijos nuo amžių sau gventi pasiryžo, ir valioja tesėti.

Dingos, nesvarbu, kuriais motyvais išleista Sruogos ir kt. raštai, svarbu pats faktas, ir to fakto pasekmės (išpirktas visas tiražas, ir, aišku savai, naujų minčių želmens!). Neseniai, va, pasirodė "Pirmoji Lietuvių Kalbos Gramatika" (perspausdinta 1653 m. Kleino "Gramatica Litvanica et..."), komentarai — kalbiniai — ir pn.). Dievaž, ne bolsėvikiškai dversijai tremtinių tarpe tą darbą dirbo red. prof. J. Balčikonis (nekalbu apie politruką prof. B. Lariņą) ir ats. red. J. Kruopas.

Ne iš meilės lietuvių tautai patinaty Vilniuje TV stotis, Kasto Studijos, išvedžiota po visą sukolchozintąją Lietuvą aukšto įtempimo elektros laidai, sustatyta stulpai ir t.t. ir t.t. Beje, kaip Almus "Tėv. Žiburius" praneša, 80% visų TSRS — skaityk: komunistinės Rusijos ir jos okupuotų kraštų! — skalbimo mašinų ir 50% šaldytuvų motorų yra pagaminama Lietuvoje. Vadinaš, išdygo spec. pastatai ir t.t. Mums, tremtiniams, vyriausia išvada yra tokia:

— fabrikus statė iš *lietuviškų* plytų, sucementavo *mūs šalies* cementu ir statė *lietuvių* inžinieriai ir — dirba *lietuvių* išvargė — išdžiūvę raumens!

Bet J. A., atrodo, nenori netgi pripažinti, kad okupacijos būvyje pasikeitė nuo šimtmetinių — nesugebėjome ir negalėjome pajęgti išsinešti su

lis. Ir aš J. A. nekaltinu. Aš užjaučiu. J. A. nežino savo akimis, kas ta rudųjų nacių ir raudonųjų fašistų okupacijos ir jų padariniai. Juk J. A. yra, jei galima išsireikšti, "emigrantas doktorantas". "Am. Liet. Vardyne" juk skaitome, kad jis (žr. 17 psl.) "gavęs valstybinę stipendiją, 1936 m. išvyko studijuoti". Studijas baigė 1944 m. Mes visi orientuojamės (susigaudome) laiko aritmetikoje. Juo labiau, kad, kaip rašoma, 1946.1.29 atvyko į JAV (ir pradėjo mokytojauti aukštesniojoje mokykloje Putnam, Conn.). Aš ir nemanau supykti, kai J. A. rašo:

"Argi J. Cicėnas manytu, kad mes dėlto tuoj po karo negrįžome, kad mes patys, ne okupantai mums duris užtrenkė?"

Dievaž, nemanau, ir kaip nuo gimtojo krašto rūpesčių ir kančių nutolusiu, o su vad. D.P.'s stovyklų gyvenimu ir darbais bei siekimais iš arti nesusipažinusiems ankstyvam išeiviui Dr. Jonui Aisčiui nuoširdžiai galiu suteikti keltą faktų (orientacinėms gairėms susmaigstyti):

— čia pat po nacių kapituliacijos Vakarų Vokietijoj lyg grybai po lietaus išdygo rotatoriniai spaudiniai, ir jau 1945 m. birželio 6 d. J. A. klausinėjamas J. Cicėnas "Kelyje Tėvynėn" rašė:

"Politinė iševystė nereiškia iš savo sargybos pasitraukimo. Priešingai, tatau yra sąmoningas pajėgų taigosimas, nes neprasminga mirtis yra taipgi nusikaltimas ir prieš tautą ir prieš pačią prigimtį.

"Lietuvis tiki į politinės pusiausvyros atstatymą ir žino, kad tiesa yra mūsų pušėje ir galutinis laimėjimas taipgi mūsų — kurie paliko gimtinių namų židinio sargyboje ir kurie su dideliu sopuliu, kaip politiniai išeiviai, pasitraukė lig laiko iš tėvynės, bet siekia to paties, būtent — demokratinės, laisvos ir nepriklausomos Lietuvos su sostine Vilniumi ir langu į pasaulį — Klaipėda (ir Karaliaučiumi)".

Nežinau, kokių motyvų vedamas kun. dr. J. Prunskis ("Liet. Enciklopedijos" žurnalistikos skyriaus redaktorius ir "Draugo" kult. priedo red.) "L. E." XI t. nerado reikalinga paminėti manąjį "Kelyje Tėvynėn". Bet fakto tatau nepaneigė. Be to, pradėjo eiti ir spausdintose spausdinami laikraščiai, k.a.: "Lietuviai", "Mūsų Kelias", "Tėviškės Garsas", "Žiburiai", "Lietuvių Zodis" ir pn.

Nors J. A. rašo (matyt, giliai įsitikinęs), kad "kiekvienas save gano, kaip išmano", bet aš vistiek suteikiu jam škinį pirmųjų tremties metų žurnalistikos vaizdą. Gal tai į galvą idėjęs, ateity nesivarėgins be reikalo klausimais, kurie yra iš esmės... nekorektiški!

Dabar grįžkime į kai kurias J. A. str. detales. Jis rašo:

"Kam tada praverti duris? Gal kad jie (suprask: holšėvikai! J.C.) savo kruvinas rankas į mus nusiūlostytų? Jie mielai tai padarytų. Jiems bendrininkai rūpi (mano pabrūkta. J.C.)."

Kokie bendrininkai? — jei galima prašyti konkrečiau rašyti! Ar "Draugo", "Darbininko" ir kt. liet. laikraščiu+Elto skiltyse knygas iš ten recenzuoją? Ar kuklios tremtinių močiutės, ne džiovinus baravykus, bet tarkime, "Užburtą karalystę" (V. Palaimos iliustruotas liet. pasakas) iš ten gavę ir — vėl nejučiomis ir prieš raudonųjų rusų valią prieš lietuviškojo rašto vaikus begražins?

Ak, pažįstu keletą šeimų, kurios buvo visiškai nuo rašto atpratę, o dabar turi gražią "pirmojo šeimos reikalo" — pasakų, dainų ir pn. sričių bibliotekėlę!

O gal J. A. galvojo apie Lietuvos katalikų dvasiškijos ir LKP(b)CK "paliaubas" ir, pirmąjį (po daugelio metų) kritikų sąmoningas pajėgų taigosimas, nes neprasminga mirtis yra taipgi nusikaltimas ir prieš tautą ir prieš pačią prigimtį.

Lietuviškos Kalėdos filme ir televizijoje

Jau kelinti metai, kaip kai kurių pasišventėlių dėka Kalėdų proga Lietuvos ir lietuvių vadras plačiau ir garsiau pasigirsta Chicagoje ir apylinkėse. Bet šiemet ne tik pasigirdo, o ir pasirodė ir nebe tik Chicagoje ir plačioje apylinkėje, bet ir plačioje Amerikoje.

Dėka Mokslo ir Pramonės Muziejaus, kurio vadovybė lietuvių liaudies meną ir dainą vis labiau populiarina, šių Kalėdų prieššvenčių proga buvo surengtos net penkios lietuviškos programos prie 18 pėdų grakščios, lietuviškais ornamentais papuoštos eglaitės; negana to, Muziejaus vadovybei rekomenduojant, lietuviška kalėdinė programa buvo duota per vieną geriausių Amerikos stočių, Columbia Broadcasting Co. radiją ir televiziją.

Penkios Eglutės programos

Mokslo ir Pramonės muziejuje (Museum of Science and Industry) keliolikos tautybių savitais ornamentais ir dekoracijomis papuoštų eglaičių gojelyje centrinę vietą užima grakšti, aukšta 18 pėdų gražuolė, lietuviška Kalėdų eglaitė, pasipuošusi, sakant, lietuviškais tautiškais rūbais, kurių ypatinga savybė yra iššaudelių pagaminti papuošalai, kaip Kalėdų eglaitės senovėje puošdavo Lietuvoje, kol dar nei elektros lemputė, nei auksu ir sidabru žvilgančių blizgučių, nei dirbtinių sniego "erzacų" nebuvo. Bet kad ir iš tokių paprastų medžiagų padaryti lietuviškieji papuošalai, savo menine verte, kaip originalūs liaudies

maičių ir aukštaičių "tarmėse" tai skambėtų: a-t-s-a-g-i-a-i-l).

Aiman, mes pratę visą gyvenimą Tėvynėje pašeipti. Kartais beskaitant net pasitimas griebia: Pamenu, juoktasi iš kažkokio kolchozo pieno melžėjos. Esą perdaug primelžus, esą... Mano Dieve, primelžtų šiu kaupu (net su kraujais!) ir J. Cicėnas, ir J. Aistis, ir Vliko pirmininkas, ir diplomatus šefas, ir netgi mūs vyskupai ir rezistentų vada, jei atsidurtų anuo melžėjos padėty: pati apdriskus, be pastogės, kūdikiai be... pieno. Ar mes, jau perdaug sotūs, sugebam suprasti Tėvynėje gyvenančio brolio ar sesers sąlygas?

Mes tiek toli asmens "kultūroj" pažengę, kad net okup. Lietuvos profesorius ir auklėtinis vadiname (viena žinių agentūra paleido, ir, kiek sukaičiau, 4 laikraščiai pakartojo)... "sovietiniais mokslininkais", "bolsėvikiškais daktarais" ir pn. Ar mes įsigiliname į šio pakaruokliško juoklo šlykštybę?! Pirma — "Sputnik" Nr.1 ir Nr.2 parodė, kiek iš viso prasminga juoktis iš mokslo anapus geležinės uždangos. Antra — Vilniaus, Kauno ir kt. aukštosios mokyklose dėsto mūs... senieji profesoriai ar jų tiesioginiai auklėtiniai!

Ak, širdis sako ir protas priitaria pagerbti visą *gyvąją* Lietuvą, kuri slopioj okupacijos naktį budi ties lietuviškuoju šokių, daina, pasaka, knyga; būdi kolchozų arimuos, fabrikų halėse ir universitetų laboratorijose; budi menkai parėdyta, menkai pavalgydinta, bet su milžinų dvasia!

Nėr kalbos apie Miezėlaitį, Tilvytį, Venclovą, Šimkų ar kt. pn. politrukus, bet kodėl turime atsakyti (didžiojo) posakis: cum grano salis! (žė-

kūriniai, buvo labai aukštai įvertinti Amerikoje, o šio muziejaus vadovybės ypatingai.

Lietuvos eglutė čia yra vieništelė, kuri neblizga ir nešvyturuoja elektros lemputėmis. Rimta, kukli, graži ir kiti, ko ketuojančių eglaičių apsupta, ji atrodo liūdinti ir susikaupti, ir tatau atsitiko ne be prasmės. Viena, kad liaudies menas yra daug senesnis už "modernizmą", taigi ir už elektrą ir už blizgalus, kita, kad Lietuva tebevelka rūšią dalia žiaurioje rusų okupacijoje, tad ir jos atstovė — eglutė bevelija su visa tauta liūdėti.

Kalėdų eglutės proga Muziejui buvo duotos net 5 lietuviškos programos, kurių trys, atliktos Marijos aukšt. mokyklos mokinių mergaičių choro, vadovaujant Alicei Stephens popietiniu metu, o dvi, atliktos "Ateities" šokėjų, Juzei Daužvardienei vadovaujant, vakarais.

Filme ir televizijoje

Tos programos Chicago publikai ir Muziejaus vadovybei tiek patiko, jog kai Columbia Broadcasting Co. paprašė rekomenduoti, kas geriausiai galėtų duoti kalėdines programas per radiją ir televiziją, Muziejus iš 22 tautybių rekomendavo dvi, švedus ir lietuvius, iš kurių lietuviai vėl išėjo pirmojoje vietoje.

Taigi, gruodžio 8 d. per Columbia Broadcasting, Channel 2, vyko 15 minučių trukusį lietuviška programa, matyta ir girdėta ne tik visoje Chicagoje ir plačioje apylinkėje, bet tiek toli, kiek televizijos oro bangos neša, o, kiek jau žinoma, televizijos bangos neša net iki mėnulio ir toliau!

Alices Stephens vadovaujamas mergaičių kvartetas, Juzei Milerytei akompanuojant, susideda iš Genovaitės Mačytės, Jonės Bobinienės, Genovaitės Peškienės ir Eleanoros Zapolienės, sudainavo kun. Markaičio "Piemėnliams" ir Miko Petrausko "Skubinkite, piemenys", ir "Ateities" šokėjų grupė, Juozui Kožikui akordeonu akompanuojant, pašoko "Jonkelį" ir "Kubilą". Taip pat per televiziją buvo rodoma lietuviška kalėdinė eglaitė, specialiai papuošta Columbia Broadcasting atleje ir apie ją per televizijos interviu su John Laughly paažiškinimus suteikė Juzė Daužvardienė, kurios neilstantiems pastangoms tenka priskirti visą tą lietuviškų kalėdinių eglaičių ir programų išpopuliarinimą Amerikos visuomenėje.

Vėl Mokslo ir Pramonės Muziejuje

Televizijos programa Columbia Broadcasting tiek patiko, kad visi jos dalyviai ketvirtadienį popiet, gruodžio 12 d. buvo pakviesti į Moksly ir Pramonės Muziejų prie lietuviškos eglutės, kur visa programa buvo nufilmuota ir buvo pagamintas filmas ir išsiųstas į New Yorką rodyti kino teatruose.

Tą patį ketvirtadienį iš ryto buvo filmuojami 10 tautų vaikučiai, kurių tarpe buvo ir 7 metų lietuvaite, Lucija Norvilaitė, gavusi naujusius rūšies dovaną "erdvių keliautojų batus" (space rocket shoes). Tokia pat dovana per Balfą buvo pasiūsta vienam jaunam, 7 metų lietuviukui, Juozui Kutrai, DP stovykloje Vokietijoj, kurio tėvai ir 4 broliukai-sėsutės serga džiova ir yra Balfō šelpiami. J. P.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems geros valios lietuviams linki

DON VARNAS POSTAS 986

JUOZAS STANAITIS
komandierius

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems linki

PRECIN PHOTO STUDIO, INC.
EDWARD ULIS

4068 Archer Avenue
Tel.: Virginia 7-2481

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

WESTWOOD LIQUOR STORE

Rinktiniai vynai, likeriai ir alus
ALEX SIMKUNAS, Joniškietis

2441 West 69th Street PProspect 6-5951

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
VISIEMS SAVO DRAUGAMS IR
RĖMEJAMS LINKI

BEVERLY HILLS FLORAL CO.
GUŽAUSKŲ GĖLINYČIA

2443 West 63rd Street
Phone: PProspect 8-0833-34

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Lietuvių Kalbos Žodyno, T. Ivanausko "Lietuvos paukščių", A. Minkevičiaus "Valgomųjų ir nuodingųjų grybų", A. Laigonaitės "Dabartinės lietuvių kalbos kirčiavimo", J. Jablonskio Rinkinių raštų, O. Klikūnaitės "Rankdarbių", K. Žirgulinės "Mezgimo" ar pagaliau "Meskeriojimo", "Medžiotojo vadovo"?

Ar visa tai, anot J. A., "sovietiniai laimėjimai"? Ir... au toriniai, ir... rinkėjai, ir... Petra šiūnų fabriko (iš Lietuvos girių) popierius?! Ar mes šitaip gyvenimą anapus bevertindami nenuvertiname paty savęs ir savo tautos, kuri Gol gotos keliu jau ne sykį ėjo ir — laimėtoja išėjo! Kodėl kitų pavergtų tautų tremtiniai Vakaruos yra geresnės nuomnės apie savo tėvynainius?

Acū, J. A., už atidą mano straipsniams, bet kartas nuo karto praverstų ir kitų nuomnė, pvz. savo artimo B. Brazdžionio, pažinti. Tebeina juk "Lietuvių Dienos", ir jų Nr. 8 (77) rašoma (žr. 3 psl., I skiltis, 3 eilutė iš apačios):

"Keletas leidyklų užsidadė. Kitos šalia knygų emė verstis labiau perkama, kasdieninio vartojimo, preke, kad bent iš dalies dar palai kytų knygų leidybos vardą".

Ir toliau (II skiltis, t.p.):
"Turtėdamas ekonomiškai skaitytojas emė skursti kultūriškai. Šalia televizijos knygų lentyna ir vėl, kaip ir anais Vaižganto metais, pasidarė nežinomas baldas"

Beje, yra išėję įdomios "Dienos tarp dangoraižių", ir ten I. Čepėnaitės sudaryta statistika ("Studentija skaičiuose"). 1955-1956 m. Liet. Studentų Sąjungoj buvo 725 nariai. Ir kaip atrodo pozicija "Lietuviškų knygų skaitymas"? Na-

nė vienos	50 — 16.3%
iki 5	157 — 52.3%
5-10	65 — 21.2%
virš 10	32 — 10.5%

Tai dar gerai! Jei tokia pat anketa tarp... tremtinių rašytojų, žurnalistų, inžinierių, gydytojų, kunigų ir biznierių, nebūtų ko gero nei tiekos tiek. Jei JAV yra milijonas lietuvių (ar lietuvių kilmės), tai lietuviškųjų knygų neperka... 999.650. Rūstus faktas. Jei St. Raštikio atsiminimų išpirkta daugiau, tai dar tatau joks kultūros (knygų skaitomumo) rodiklis (nesgi ir laisvojoj Lietuvoj Ginklų Fondas prosperavo, o Kultūros Fondo iš viso nebuvo!).

Bet grįžkime į "Lietuvių Dienas" Nr. 8 (77). Atsiprašau kol B.Brazdžionį, kad esu priverstas operuoti jo redaguojamą spaudinį. Tai ten (žr. 14-15 psl.) yra... William Zorach — "įžymūs Amerikos skulptorius iš Jurbarko". Tiesa, vistomenės žiniai W. Zorachą "pristatė" dalį P. Puzinias savo įgarsėjusiame laiške. O man kyla viso to paraštėje toks nekompliciuotas klausimėlis:

— kas lietuviui Vakaruos brangiau (verčiau): W. Zorach ar nūn "TSRS liaudies dailininkas" (kaip jį oficialiai anapus vadina) Antanas Žmuidzinavičius (spec. albumas, Vilnius, 1957 m.) ("Sieną valstybei" įskaitytinai)?

J. A. jautrus mano str. "Teisingas sprendimas", ir "L.Dienų" su W. Zorachu "nepastebėjo", kaip ir savo metu kai kurių eilėraščių vertimų į liet. kalbą. Aš čia nedarau užuolankų ir komercinę etiką, bet pravartu kartais paskaityti skelbimėliai (jau prieš metus imti garsinti), pvz. "Nori girdėti Vilnių, Maskvą...?", "Čia kalba Vilnius!" (ir nurodoma valanda, kada galima krautuven užsukti ir klausytis) ir pn. Kas tad verčiau: ar "Čia kal-

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 21, 1957

ba Vilnius" (iš Kremliaus malonės!) ar... "sovietiniai leidiniai", pvz. M. K. Čiurlionio "Fortepijoniniai kūriniai" (3 saks., viso 27 sp. lankai), St. Vainiūno 8 pjesės fortepijonui, B. Dvariono "Žiemos eskizai"; "Kalpokas", žemaitės Raštai, Lazdynų Pelėdos Raštai ir kt. autorių perdėm svarios knygos?!

Iš tikrųjų liūdna ir grauduties J. A. str. berymant. Gėrisi ans B. Pūkelevičiute, o kas nesigėri? ir — kas (kurios krypties spauda) stengėsi nulyti "Metūges"? Gėrisi M. Katiliškiu, o kodėl nepakėlė protesto balso, kai... mobilizuota visos smogiamosios (ir rezervo, ir "griežtai slaptos") jėgos prieš M. Katiliškio "Užuovėja", kad tik jį negautų LRD premijos?!

O jei taip atvirai peržvelgti "Conto-corrente"?! Kas (kuris dienraštis?) išpejo, kad M. Katiliškio "Miškais ateina ruduo"... jaunimui girdi, nerekomenduotinas (?), eo ipso — vėl bandymai užbėgti LRD premijai už akių. Faktas yra negincijamas: turime du lietuviškosios prozos milžinus — Putiną anapus ("Sukilėliai") ir M. Katiliškį šiapus ("Miškais ateina ruduo")!

J. A. pirštu nurodomai mini partorgą M. Sluckį ("bene vienintelį tenai lietuviams palankų žydą"). Kam ieškoti semtų, partorgų esama ir tarp arijų (imant šį žodį ne itališkąja, bet sanskritiškąja prasme).

Neminėsime, kurie partorgai užsiundė nužudyti skulptorių Grybą, kurie partorgai geidė L. Dovydeno kraujo (ir ant lazdos pavertos galvos!), linčo Alanto "Pragaro pašvais-tėms", dr. J. Balio tautosakos straipsniams "Nemune", dr. M. Alseikaitės - Gimbutienės knygai (anglų kalba) apie simboliką mūsų tautodailėje ir t.t. ir t.t. Bet sustokime ties a.a. Vincu Krėve-Mickevičium. (Nukelta i 3-iaj psl.)

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

PETER P. MANKUS

VALO IR PROSINA DRABUZIUS

2230 West 22nd Street

Chicago, Ill.

Phone: FRontier 6-0198

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA
"APŠVIETA"

SVEIKINA "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS IR
VISAS "APŠVIETOS" NARES SU KALĖDŲ IR
NAUJŲJŲ METŲ SVENTEMIS

VALDYBA IR NARES.

Our Best Wishes To All
For A
Merry Christmas
and a
Happy New Year

JOHN F. KIMBARK

HENRY J. SANDUSKY
JERRY F. JUSTIN
JOSEPH S. KRAL
TED J. ZAREMBA
JOHN F. KIMBARK
JERRY HOLECEK
STANLEY PARA
FRANK I. KRAL
JERRY F. FRANCİK
JOHN B. BERNARD

President
Town Clerk
Collector
Supervisor
Assessor
Trustee
Trustee
Trustee
Trustee
Police Magistrate

REPUBLICAN ELECTED OFFICIALS OF THE TOWN OF CICERO

and JERRY DOLEZAL

Cook County Commissioner

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ
VISIEMS LIETUVIAMS LINKI

SHIMKUS DRUGS

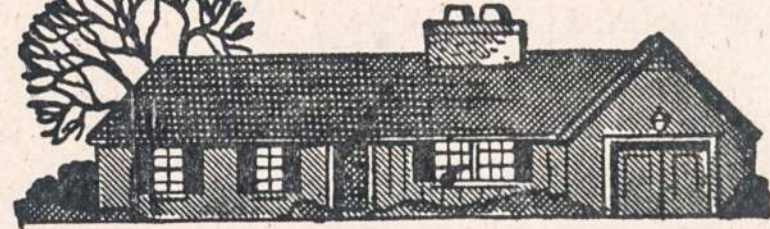
FRANK A. SHIMKUS, R. Ph. G.

3301 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Phone: LAfayette 3-8863

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINŲ

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

(Atkelta iš 2 psl.)

V. AIDAS

ANOS KALĖDOS

Šis mūsų klasikas visiems geras, kai mūgos, nes gyvas, kiek mūs atminti, neša, vieno vyskupo buvo grasomas į... "Index librorum prohibitorum". Taigi, apie *partorgus* geriaut būtų nebeskėti, ir šią *pięgtę* prekę gražinu ("via air mail") į... Brooklyn, N.Y.

Gana bus. Kitos J. A. str. mintys testa lieka... nepalytėtos. Juoba, čia pat Kalėdų išvakarės — geros valios ir ramybės šventės išvakarės. Savo pastabas apie J. A. str. noriu baigti jauno ir išvalgaus publicisto žodžiais: "Dešimieji" tebeatsisako pripažinti bet kokias permainas Sovietijoje. Jiems joks kompromisas negalimas. Arba jie arba mes! Jie atmėta tariamą religijos praktikos laisvę Lietuvoje ir visoje Sovietijoje, nurodėdami, kad ateizmas juk pasiliko valstybine Sovietijos dogma. Nepripažįsta ir Sovietijoje esamos pažangos tautinių kultūrų puoselėjime, laikydami tai tik priemone apgauti mases. Prisimindama kokiomis priemonėmis Sovietija tapo, kuom yra, ši grupė ir visą politiką reikalauja tuo pagrįsti" (plačiau, jei kas nori, gali rasti "Tėviškės žiburius" Nr. 49-413).

Linksmų švenčių!
J. Cicėnas

"NAUJIENOS" PRANEŠA
TEISINGAS ŽINIAS

Prisimėni — pažinom vienas antrą per Kalėdas. Tu — margam būry draugu, o aš tik vienšas klajūnas per pasaulį. Aš — pasiilgęs švelnios šilumos, o tu blaškeis tarp praeties ir apsisprendimo. Kažkokia drąsi jėga, šelmiška jaunolio pagunda, kužd'io mėn prieiti prie tavęs, giliai pažvelgti į akis. O širdy ruseno nujautimas, kad likimas man siunčia savo dovaną, Kalėdų dovaną... Prisėdau, užkalbinau, broviausi akimis į tavo sielą ir radau joje ramybės uostą.

Tada ir šokom mes. Tai buvo mūsų pirmas šokis. Šoky mes pratarėm pirmuosius intymuosius žodžius, lyg žaisdami, lyg nejuociom, lyg ir juokais... Tarytum mums kalbos pritrūko. Aš valso gaidą niūniavau, pratarėdamas atidžiai vis žvelgiau tavin: "Mano mylimoji, aš myliu tave". O tu, suprastama, kad taip iš karto niekad niekas nepasako, žaviai špošaudama, man lyg atkartojai: "Tu pamiršk mane!"

Bet aš tavęs neužmiršau. Siekiu tavęs, nors ir būvai nepasiekiamas. Tai buvo pirmosios Kalėdos. Tu būvai mano Kalėdų dovanas.

Lankiau tave, mudu draugavome, dalinomės savo buvusiomis gyvenimo skriaudomis. Atradom daug bendro skausmo, daug vienodų ruožų. Ir atradom daug švelnių žodžių suraminimui.

Ta mūsų draugiška nuotaka pavirto į galingą jausmą. Niekas šiam jausmui nesudarė kliūčių. Pagaliau nutarėm sujungti savo gyvenimo kelius į vieną, gyvent bendrais vargais, džiaugsmis ir viltimis. Abu gyvenimo bloškiami ir ujami, kukliai pradėjom eit vieningą kelią.

Prisimėni, kaip mudu tvarkėm, gražinom savo lizdelį? Mums buvo šilta ir jauku, linksma ir smagu tik mudviem abiem. Triukšmingos puotos, tranki muzika ir ištaigingi baliai mums buvo lyg negeistinas išsiskyrimas, ir, nors grėta sėdėdavę prie puotų stalo, grįžę namo, vienas antram pasakydavome:

— O, kaip aš tavęs pasiilgau!
— Ir aš!

Ir vėl mums būdavo gera ir smagu, miela ir ramu, kad esame vieni, tik mudu du.

Ir rūpestis vaikais nestengė perskirti mūsų. Nė smulkūs gyvenimo rūpestėliai. Nė vaikų, suaugus, išskridimas į nuosavus porų lizdus.

Vėl likome vieni. Nors jau pasenę, nors žili, raukšlėti, bet priklausą tik vėl vienas antram ir jau tikrai... jau iki mirties.

Kiek Kalėdų praėjo, kiek sukakčių prabėgo? Ak, kam skaičiuot! Juk tiek maža beliko Kalėdų... Ir šios Kalėdos, lygiai kaip pirmosios, liks nesuskaitomos, bet mielos, ne tik dėl to, kad jos pagimdė Dievą, ne tik dėl to, kad jos pradėjo mūsų meilę, bet ir dėl to, kad jos pagimdė Dievą mūsų sieloje, dėl to, kad jos pradėjo meilę, kuri neužges, nors Kalėdų žvakės ir išblės, nors ir patys pavirsime Kalėdų seneliais...

GE AUTOMATIC SAUCE PAN

A NEW CONCEPT IN CONTROLLED HEAT COOKING

Handy 2 qt. size

\$24.95

REMOVABLE THERMOSTAT
Immerse entire pan in water for easy cleaning!

(4-qt. size, \$30.00, prices include cover and thermostat.)

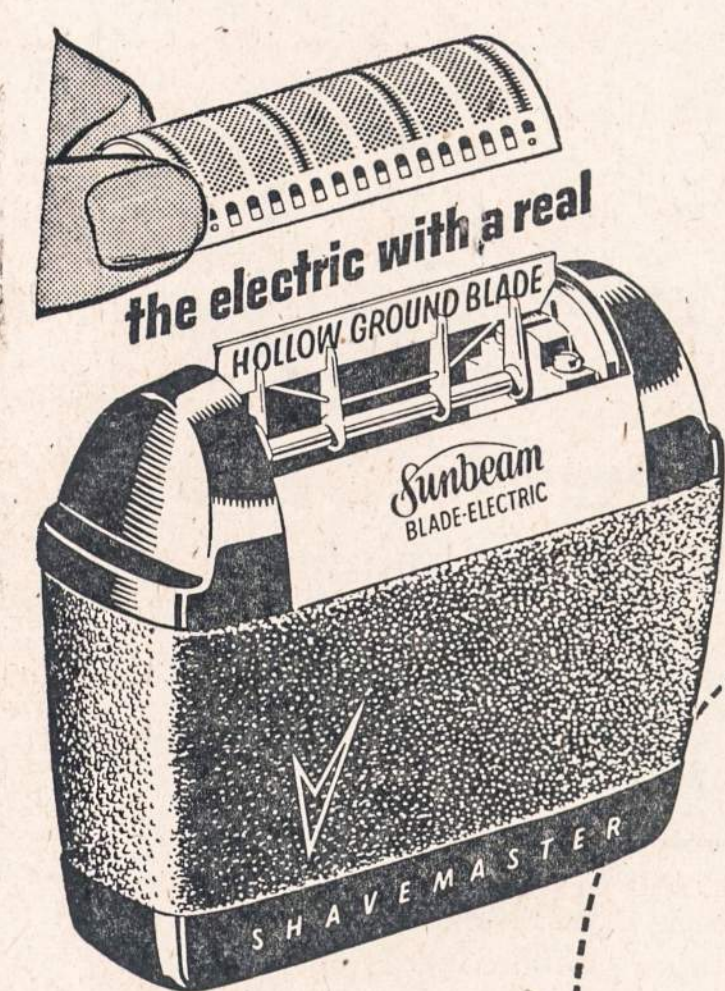
Just dial correct temperature. Simmers, stews, fries. Cook, serve, warm at your table. Choose the model you want — four quart size has convenient helper handle and fry basket for deep fat frying.

**NO BURNING • NO BOILOVERS
NO CONSTANT WATCHING!**

- Smoother sauces and gravies
- Delicious casseroles and puddings
- Nutritious, tender meats and vegetables
- Pluffy frostings

LEO BERMAN FURNITURE and APPLIANCE STORES
1638 W. 63rd Street HEMlock 4-6800
(One block West of Ashland on 63rd St.)
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

A. & J. CREDIT SALES

has the New
Sunbeam
HOLLOW GROUND
BLADE-ELECTRIC
SHAVEMASTER
RAZOR

Shaves Close as a Safety Razor with Electric Speed and Convenience

You get the close, clean shaves of soap and blade with the speed, comfort, and convenience of Electric Shaving. The only real double edge, hollow ground* blade in electric shaving powered by a 16-bar armature type REAL motor. Blade travels lightning fast to give you super fast, comfortable shaves.

Available in 6 colors and 2 cases

MODEL G—Handsome carrying case—also converts to wall cradle.
MODEL GZ—Genuine leather deluxe case.

FREE 14 DAY HOME TRIAL

EASY TERMS

A. & J. CREDIT SALES

1000 West Roosevelt Road Chicago, Illinois

Pasigaminkite patys
ZUBROVKA
su tikromis importuotomis stumbrinėmis žolėmis po \$1.00 pakelis.
TROJANKA
su 27 žolėmis, šaknimis, žieve ir t. t. \$1.00 pakelis. Žolės įvairiems gerimams. Užsisakykite tuojau.
WORLD HERB CO.,
Dept. N A
459 — 18th AVENUE
NEWARK 3, NEW JERSEY

Skaitvkite "N-nas"
3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 21, 1957

NOW AT OGDEN STOKERS

if your heat goes UP
YOUR FUEL BILLS GO UP!

Sieglar GAS HOME HEATERS
put the heat DOWN
AND YOUR FUEL BILLS GO DOWN

Ordinary heaters pile the heat up on the ceiling until some of it finally seeps down to the living level. If you own an ordinary heater, you know how costly and uncomfortable that system is! Sieglar does just the opposite... your floors in every room get heated first. Heat is not wasted on the ceiling and out the chimney. Don't close off rooms this winter and pay high fuel bills to boot... order your new Sieglar now.

FREE ESTIMATES - NO OBLIGATIONS
WE SERVICE AND INSTALL EVERYTHING WE SELL
COURTEOUS SALESMEN TO SERVE YOU

OGDEN STOKER SALES AND SERVICE CO.

1314 West Grand Avenue Chicago, Ill.
All phones SEEley 3-7112

"NAUJIENOSE" GARSINTIS VISUOMET APSIMOKA

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkių visiems savo kostumeriams ir draugams

ALBIN STUKAS

TAVERNOS IR SVETAINES, Savininkas

635 West 119th Street Tel.: CO 4-9743

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų visiems savo draugams ir kostumeriams linki

ROYAL BLUE STORE

A. CEPENAS, K. BRENCIUS ir A. VALAVICIUS

4359 So. Campbell Ave. Bishop 7-9475

Sirdingiausiai sveikinų Kalėdų ir Naujų Metų švenčių progą visus savo draugus, pažįstamus bei kostumerius

MARCIE'S TAVERNA

837 West 34th Place Virginia 7-8704

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki

MALELO CAMERA CO.

3336 So. Halsted Street Tel.: YArds 7-6067

JUOZAS IR SŪNUS NAUJOKAIČIAI

su šeimomis linki visiems savo draugams, buvusiems ir būsimiems klientams
Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

BALDŲ IR PIANINŲ PERKRAUSTYMAS

2022 West 69th Street Chicago 36, Illinois
Tel.: WALbrook 5-9209

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linki visiems

GEORGE WASLO REAL ESTATE

6820 So. May Street Tel.: AB 4-7172

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

KEISTA, BET FAKTAS

Žiburiuojančios moterys

Viena. Pasak Agence France Press austrai išgalvojo moterims apatinius (bevardžius), kurie bus išsiuvinėti šviečiančiomis nyloso juostelėmis ir lamsoje švies per drabužius. Didžioji tos gamybos dalis skiriama eksportui.

Žuvis harpunavo žveją

Bežvejojant harpūnais, t. y. perštakėmis, žuvis ties Santa Maria sala, 500 mylių į pietus nuo San Diego, kardžuvė (swordfish) perdūrė žveją Miguel Perera, 47 m. taip, kad jos "kardas" perėjo 12 colių skersai strėnas prie pat skilvio ir išlindo kitoje kūno pusėje. Sužeistasis lėktuvu nugabentas į ligoninę, kur jo padėtis pripažinta "viltinga".

Sužeistasis pasipasojo, kad tą žuvį pagavus ir ją beitraukiant į valtį jis iškritęs į vandenį. Jam beplaukiant prie valtės, žuvis staigiu posūkiu priplaukė prie jo ir smeigė savo durtuvu, kurį dar pasukinėjusi, kad žaizda būtų didesnė. Tai padariusi žuvis savo kardą ištraukė ir pabėgo.

Imperatorius su 200 pačių

Šiomis dienomis Afrikoje buvo didelės iškilmės, kai kunigaikštis Moussa Kongo atsisėdo į po savo tėvo, imperatoriaus Issuofu Kongo, mirties patuštelėjusį sostą. Naujasis Mossi giminės, prancūzų Vakariniėje Afrikoje, imperatorius pasiėmė Kougrinaba vardą ir 200 žmonių, kurių 20 yra po jo tėvo mirties pasilikusių našlės.

Pustrėčio milijono galvų Mossi tautos senoliai 15 amžiuje nukariavo pagarsėjusį Timbuktū ir dabartinis imperatorius yra 35 iš eilės dinastijoje. Jis buvo išrinktas elektorių kolegijos iš 4 seniausių valstybės viršininkų: karo ministro Tansoba Naba, pralaimėjimo ministerio Larale Naba, kavalerijos ministerio Quidi Naba ir šaulių ministerio Gounga Naba. Mossi tauta turi "pralaimėjimo" ministerį, aiškindami, kad jie yra gudresni už baltarašius ir žino, jog pralaimėti yra reikalinga gudresnė diplomatija, kaip laimėti!

Per vainikavimo iškilmės apjodamas baltu žirgu savo kiemą imperatorius buvo sveikinamas ant žemės išsitiesusių genčių vadukų ir dvariškių. Jį lydėjo ietimis, kuolais ir lankais su strėlėmis ginkluoti kariai ir aplink visą jo "dvarą" 8,000 šokėjų dešimtį kartų apėjo šokdami.

Jei žmonės uodegas turėtų

Neurologas Dr. Mason iš Tampa, Fla., kalbėdamas medicinos asociacijai, pareiškė,

kad jei žmonės turėtų uodegas, jie mažiau beturėtų smegenų susirgimų ir galvos skaudėjimų. Beždžionės, vizgindamos uodegas, atpalaiduojančios savo nervus ir smegenų įtampą, ir dėl to jos nežinančios smegenų tumorų, apopleksijų ir panašių ligų. Siam daktarui pavykė operacijos keliu atpalaiduoti nuo paciento nugarkaulio galo vadintą filium terminale, tą nervą, kuris yra viskas, kas bėra likę iš žmogaus uodegos, ir jis tiki, kad to nervo atpalaidojimas gali sumažinti migreną, galvos skaudėjimus ir įvairias neuralgijos formas. Tik nepasakė, ar atpalaidojus tą nervą, žmogus galės jį pavizginti.

Keisti sutapimai

Illinois universiteto fizikas, Nobelio premijos laimėtojas, prof. John Barden, surado atsakymą į daugiau kaip per 50 metų mokslininkams galvas sukusį klausimą. Jis išvystė teoriją, kuri išaiškina, kodėl atsparumas elektros srovei dingsta kai kuriuose metaluose, kai tie metalai padedami ir nepaprastai žemas temperatūras.

Tą pačią dieną vienas Rusijos mokslininkas N. Bogoliubovas visai tokį pat atsakymą pateikė atomų tyrimo institutui Maskvoje. Tokie sutapimai yra gana dažni, kur du mokslininkai priešinguose pasaulio kraštuose tuo pačiu metu išsprendžia kokią nors problemą tuo pačiu momentu ir lygiai taip pat, nors apie vienas kitą nebūtų nė girdėję.

Laika mirė už visą gyvuliją

Šunycio Laikos mirtis rusų "sputnike" 1,000 mylių erdvių aukštumoje įkvėpė vakarinės Vokietijos gyvulių globos draugiją pradėti didelę kampaniją prieš gyvulių kankinimą ir žudymą ne tik pas save Vokietijoje, bet ir visame pasaulyje, kaip tai prieš organizuotas žvėrių medžiokles Afrikoje, žulčių kovas Ispanijoje, arklių skerdimą mėšai pačioje Vokietijoje, kačių gaudymą kailiams lupiti, ir vandens teršimą upėse, ežeruose ir jūrose.

"Baisusis sniegžmogis" numaskuotas

Turistus jaudinusi legenda, atrodo, buvo "numaskuota", kai Dr. Robert K. Enders, Swartmore kolegijos biologas, ką tik grįžęs iš Kašmiro, Indijoje, papasakojo, kaip jis Baltistano srities kalnuose užtikio "baisiojo sniegžmogio" pėdas, kurias ištyręs rado, kad jos yra niekas kita, kaip pėdos, išpaustos vietinių žmonių, apsiavusių vietinės gamybos "snieginėmis vyžomis". Tiesa, kad niekas iš civilizacijos tokio "baisaus sniegžmogio" nėra (Tęsinsy 5-me pusl.)

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems mūsų kostumeriams ir draugams

BEE'S and JOHNNIE'S TAVERN

BERNICE ir JOHN KASLAUSKAS, Sav.

4356 So. Mozart Street Tel.: LA 3-9845

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

IGNAS BRUŽAS TAVERN

DEGTINĖ, VYNAS, ALUS IR MALONUS PATRAVIMAS VISIEMS

2014 Canalport Ave. Tel.: SEeley 3-8082

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linki visiems savo kostumeriams ir draugams

ZOLP'S MILLWORK

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
SYLVESTRAS ir MARIE ZOLP, savininkai

3554 South Halsted Street
Tel.: YArds 7-2576

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos Lietuvių žodynas. Geresnio angliktuvių kalbų žodyno nėra. Nenuimama, kad naujas žodynas greitai laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlė dabar įsigyti šį stipriai išrūstą 1256 puslapių angliktuvių žodyną ir lietuviškai-angliktuvių žodyną. Kaina—\$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiųskite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

Lietuvių Tautinės Kapinės

8200 SO. KEANE AVE., JUSTICE, ILLINOIS

SVEIKINA AMERIKOS LIETUVIUS IR LINKI JIEMS
LAIMINGAI PRALEISTI ŽIEMOS ŠVENTES.

Sia proga kviečiame užvažiuoti į mūsų Kapines, aplankyti garbingų mūsų tautos vyrų kapus, pamatyti pastatytus puikius paminklus ir pasirinkti vietą savam sklypui. Mūsų pareigūnai mielai noru suteiks Jums pageidaujamas informacijas.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VALDYBA:

JUOZAS BALČIŪNAS, prezidentas
POVILAS DAUBARAS, viceprezidentas
ANTANAS TAMKEVIČIUS, išninkas
MARTYNAS GUDELIS, sekretorius

DIREKTORIAI:

KAROLIS ALEKSŪNAS
JUOZAS BALČIŪNAS
POVILAS DAUBARAS
MARTYNAS GUDELIS
POVILAS MILAŠEVIČIUS
GUSTAS K. RIMKUS
JUOZAS SKUTAS
ANTANAS TAMKEVIČIUS
JONAS ZALATORIS

APLANKYKITE MŪSŲ EGLUTĘ, PASIKLAUSYKITE GIESMIŲ.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Linki Visiems Chicagos Lietuviams
CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 Lituania Avenue Phone YArds 7-3401

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 West 46th Street Phone YArds 7-0781

ALFRED VANCE

1424 S. 50th Ave., Cicero. Phones: OL 2-5245—TO 3-9687

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th Street Tel.: Seeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3-3572

G. F. RUDMINAS

3319 So. Lituania Ave. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted St. Phone YArds 7-1911

L. BUKAUSKAS

10821 So. Michigan Ave. Phone Commodore 4-2228

VASANTIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PATARNAUJAME DIENĄ IR NAKTĮ
Turime koplyčias visose miesto dalyse.

"NAUJIENOSE" SKELBTIS VISUOMET APSIMOKA

(Atkelta iš 4-to psl.)

ra dar matės, o vietiniai nė nebando juos matyt, tikėdami, jog vien jų pėdsakų radimas reiškia mirtį, ir kad vietinių vadinamas "jeti" yra vertimas iš tibetiečių kalbos, kas reiškia "rudoji meška". Vis tik, nepaisant tokio išaiškinimo, skelbia, kad specialios ekspedicija organizuojama į Himalajus tikslu ieškoti ir, jei pasiseks, surast "baisųjį sniegžmogį".

Kaip civilizuojami urviniai žmonės

Iš Fort Moresby, Naujojoje Gvinėjoje, praneša, kad pirmieji 4 jauni papuasai baigiami išmokyti pirmaisiais civilizuotais amatininkais ir nuo ateinančių Naujųjų Metų pradės dirbti savo specialybeje, kaip mechanikai, gaudami po 17 australiškų svarų ir 10 šilingų mėnesinės algos, kas papuasams yra didelė pinigų suma, kadangi jiems iki šiol buvo mokama nepalyginamai mažiau. Pirmaisiais amatų mokiniams parinkti tokie papuasai, kurie jau po keletą metų dirbo įvairiose amatų srityse, bet niekad neįmoko dirbti savarankiškai. Jau 150 čia buvusių jaunu papuasų dar mokoma Port Moresby ir dar 100 specialėje valdžios technikos mokykloje. Jie mokomi būti spaustuvininkais, dailidėmis, "plumberiais", aviacijos mechanikais ir laivininkais.

Siūlo grįžti į urvinio žmogaus gadyne

Specialus komitetas, kuriam pirmininkavo buv. Fordo fondacijos prezidentas H. Rowan Gaither, paruošė projektą, kaip apsaugoti tautą atominio karo atveju. Tuo planu tektų pastatyti požeminius urvus, slėptuves, kur galėtų gelbėtis nors tie, kurie išliktų nuo atominų bombų sprogimų. Jos kaštuotų mažiausiai 20,000,000,000 dolerių. Anksčiau Civilinės Gynybos administratorius Val Peterson buvo apskaičiavęs, kad tokia požemių sistema turėtų kaštuoti tarp 30 ir 40 milijonų. Tačiau pesimistai klausia, kaip būtų užtikrintas vandens ir maisto tiekimas tokioms slėptuvėms, kai paprastomis bombomis, nebekalbant apie atominų bombų nuodingą radiaciją, galima užnuodyti vandenį ir maistą ir orą? Kaip ilgai tektų tuose požemiuose būti ir kaip gyventi pagaliau išėjus į viršų?.. Kokia bebūtų prasmė pratesti kelioms dienoms gyvybes už tokią kainą? Svarbiausia, tuo įrodoma, kad atominio karo visiškai ne-

turi būti, ir tokie projektai gali valstybes įtikinti, jog nebeįmanoma toliau karo vartoti politikos tikslams.

Turistų rojus Antarktikoje

Grįžę po savaitės kelionės į Amerikos bazes prie Pietų Ašigalio, 6 JAV kongresmanai pranešauja didelę ateitį pietų ašigalio kontinentui, Antarktikai, kaip sportininkų rojų ir turistų atostogų kraštą, kur iš Chrischurch — Amerikos kontinento pietiniame gale, galima transportiniais lėktuvais nuskristi per 4 val. "Galima įsivaizduoti turizmo agentūras New Yorke skelbiant Erebo kalno ir Beadmore Jedyno grožybes". Antarktika neužilgo būsianti tokia pat turistų atrakcija, kaip šiandien yra Norvegija ir Šveicarija. Pastovus susisiekimas su Antarktika numatomas jau po 5 metų.

"Išaiškino" keistas duobes

Red Bay, Alabamoje, vienas ūkininkas, išgirdęs lauke keistą sprogimą ir ilgoką grumėjimą, išėjo laukan pasižiūrėti ir pamatė netoli namų išraustą vieną ilgą apie 38 pėdas ilgumo ir poros pėdų platumo bei tiek pat gilumo duobę ir apie pusę tuzino kitų mažesnių. Suinteresuoti ne tik policijos, bet ir kariuomenės žinovai, net kontržvalgybos korpuso atstovas, skubiai atvykę tas duobes nuodugniai ištyrė, nes buvo paleista spėliojimų, kad čia galėjo nukristi rusų "sputnikas". Nieko nebuvo rasta, o kadangi ilgoji duobė prasideda prie didelio medžio, padaryta išvada, kad tas duobes bus padaręs žaibas.

ŠYPSENOS

Kas yra žmogus?

Zinomas žydų mokslininkas, Abraham Joshua Hershel, kalbėdamas žydų rabinų seminarijoje, taip išaiškino, kas yra žmogus:

Viename Amerikos mokyklų mokslo vadove pasakyta, kad žmogus yra "labai sumaniai sumontuotas nešiojamas lydinys (plumbing)". Encyclopaedia Britannica 11 laida sako: "Žmogus yra ieškotojas didžiausio laipsnio patogumų su mažiausiais energijos kaštais". Priešnacinėje Vokietijoje žmogus buvo apibūdinamas taip: "Žmogaus kūnas turi pakankamai riebalų, septyniems muilo gabaliukams pagaminti, pakankamai geležies vienai vidutinei vinių, tiek fosforo, kad galima padaryt 2,000 degtųjų galvūčių ir tiek sieros, kad užtektų sunaikinti visas savo blusas". O žydų biblija sako, kad "žmogus yra dieviškojo Dievo objektas... žmogus yra dulkė."

Kaip sunaikinti kaltės įrodymus

Tokio, Japonija. Vienas japonų pašto viršininkas Hokkaido mieste, norėdamas ir neišmanymas, kaip nuslėpti išaiškvojimus ir drebėdamas prieš artėjantį savo istaigos kasos knygų patikrinimą, pamatęs paštu inspektorių atvažiuojant, skubiai padegė paštu.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo klientams ir draugams linki

CHARLES K. KINDER
AUKSINIŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ

3548 So. Archer Avenue
CHICAGO 9, ILL. Tel.: YArds 7-1035

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams ir draugams

MARQUETTE BAKERY
V. ALBRECHTAS, Savininkas

2616 West 69th Street Chicago 29, Ill.
Tel.: WALbrook 5-3471

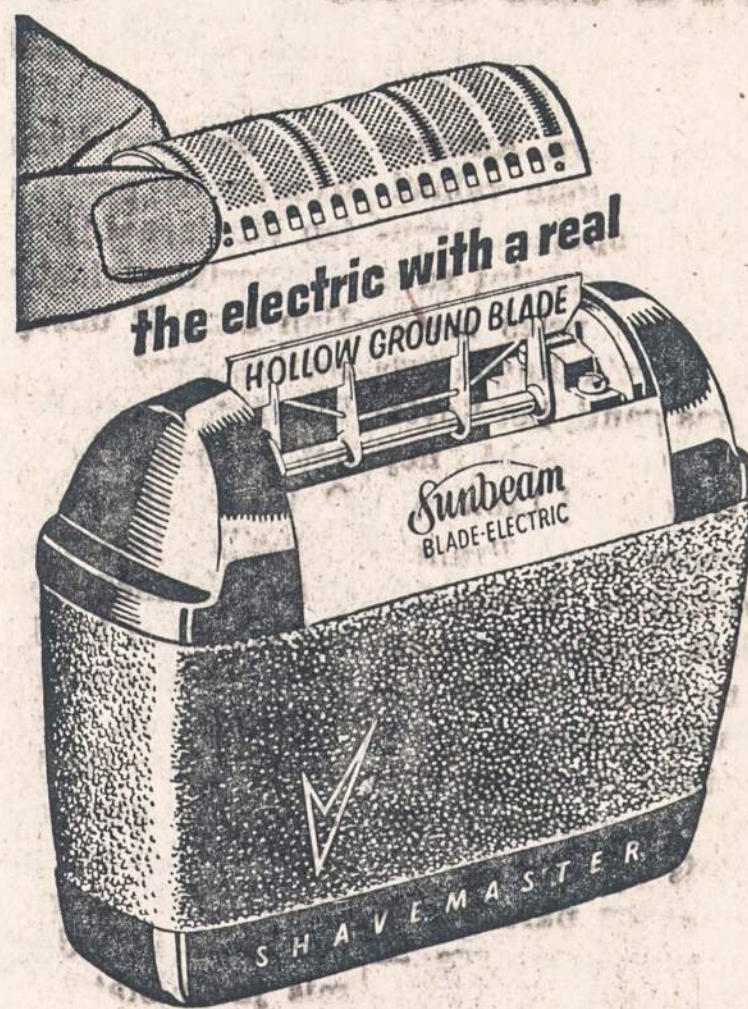
New BLADE-ELECTRIC

Shaves Close as a Safety Razor with Electric Speed and Convenience

an exclusive advantage with

Sunbeam

HOLLOW GROUND BLADE-ELECTRIC SHAVEMASTER RAZOR

You get the close, clean shaves of soap and blade with the speed, comfort, and convenience of Electric Shaving. The only real double edge, hollow ground* blade in electric shaving powered by a 16-bar armature type REAL motor. Blade travels lightning fast to give you super fast, comfortable shaves.

BLADE-ELECTRIC Shaves BELOW THE BEARD LINE!

Available in 6 Colors and 2 Cases

FREE
14 DAY
HOME
TRIAL

E. A. GULLIKSEN

201 N. Cicero, Chicago

ESTebrook 9-2241

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

MATAS ZIZAS
STATYBOS KONTRAKTORIUS

6929 South California Ave.
Tel.: WALbrook 5-7744

GARBĖ DĖKOTI

draugams, pažįstamiems ir visiems, kurie per šiuos ir visus pereinamus metus, pirkdami ir parduodami nuosavybes per šią įstaigą, išreiškė mums pasitikėjimą;

IR PALINKĖTI

DZIAUGSMINGŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGIAUSIŲ NAUJŲJŲ METŲ

E. KURSIUS, P. M. ADOMAITIS, A. VAINA, J. STONKUS, B. UNDERYS

TALMAN REALTY SALES

VISI TELEFONAI: REpublic 7-9400

2625 WEST 71st STREET

(TALMAN AVE. KAMPAS), CHICAGO 29, ILL.

Ekspertiškas income taksų pildymas, namų pardavimas—pirkimas, apdrauda, išnuomavimas, notariatas, nuosavybių valdymas—management, visų rūšių automobilių leidimai.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI

DR. J. H. YORKE
OPTOMETRIST

1446 So. 49th Court Cicero 50, Illinois
Tel.: OLYmpic 2-2645 — AN 3-6415

Ofiso val.: kasdien, išskyrus treč., nuo 7—9, šeštad. nuo 2—4 ir pagal susitarimą. 400 W. Madison St. Ofiso val. kasdien nuo 9-5:30, šešt. iki 1.

YULETIDE GREETINGS

Kordecki Savings & Loan Association

3854 So. Ashland Avenue
CHICAGO, ILLINOIS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

301 KUOPA — CICERO

Per savo valdybą sveikina savo narius, ypač biznierių,
Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga ir linki
visiems geros sveikatos

J. TARULIS, pirmininkas
A. L. MATULIS, J. ČINIKAS, K. GENIS, S. PAULAUSKAS,
K. VASILEUSKAS, J. M. KAZLAUSKAS, DR. F. TALLAT
KELPSAS, K. P. DEVEIKIS, organizatoriai.

Sveikiname su šventomis Kalėdomis
ir Naujais Metais

CICEROS IR APYLINKĖS LIETUVIUS

P. ir O. RAMANAUSKAI

Cicero 50, Illinois

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems savo klientams ir draugams linki

JOANA ir ZIGMAS ŠEFLERIAI

1500 So. 49th Ave. TO 3-9695
SVETAINE PARENGIMAMS

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

STEFA IR BENAS DUNDAI

Galite gauti pirmos rūšies importuotų
ir vietinių gerimų

4830 West 15th Street
Cicero, Illinois Tel.: TOWNhall 3-1617

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ LINKI VISIEMS

Antanas ir Genovaitė Miliauckai

7900 West 111th Street
WORTH, ILLINOIS

Dr. Gusseno kelionės po Europą įspūdžiai

Praeitą vasarą Dr. Antanas J. Gussenas su žmona vakacijas praleido Europoje. Jis rengėsi aplankyti ir gimtinį savo kraštą Lietuvą, prieš metus buvo padavęs reikalingus prašymus vizoms gauti, bet Sovietų Sąjungos vyriausybė neįleido Dr. Gusseno į Lietuvą.

Dr. Gussenas buvo Prancūzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Italijoje ir Anglijoje. Jis ne tik stebėjo kiekvieno krašto pokarinį gyvenimą, bet rinko medžiagą apie dantų ligas ir priemones nuo jų ligų dantis apsaugoti. Dr. Gussenas jau yra parašęs nepaprastai naudingą knygą — DANTYS, aiškinančią, kaip apsaugoti dantis ir viso kūno sveikatą. Tą knygą už \$4.00 galima gauti lietuviškų knygų parduotuvėse. Ji yra sukrauta NAUJIENOSE. Knygų parduotuvė gali ją užsakyti. Knygdė tinka ir kalėdinėms dovanoms. Ypatinai ji gera jauniems, nes yra gerų patarimų, kaip apsaugoti dantis jaunatveje, kol jie dar nėra visiškai sugadinti.

Dr. Gussenas kelionės įspūdžius panaudos tolimesniuose savo rašiniuose, bet trumpai štai kaip jis savo kelionę apsakuoja:

Plaukė tiksliai 4 dienas

Išplaukė iš New Yorko "SS United States", — pradėjo pasakojimą Dr. A. J. Gussenas. — Tai vienas didžiausių ir greičiausių ne tik Amerikos, bet ir viso pasaulio laivų. Turū pridėti, kad jis yra ir vienas patogiausių. Atlantą perkirtom per keturias dienas. Jokio supimo, jokio lingavimo; reiškia, nebuvo ir jokios ligos. Valgis sveikas ir geras, patarnavimas mandagus, pramogų pilna. Galima ramiai ilsėtis, galima gražiai denyje pasivaikščioti, galima atsisėsti ir jūros bangas ištisomis valandomis stebėti. Plaukėm Atlantą vandenynu, bet turėjom pačias naujausias žinias iš Amerikos ir viso pasaulio. Kelionė iš New Yorko į Prancūziją mums kainavo tiksliai po \$300 kiekvienam.

Prancūzijoje. "SS United States" įplaukė į LaHavre uostą. Antrojo Pasaulinio Karo metu šis uostas labai nukentėjo. Čia, kaip žinote, vokiečiai buvo įsistiprinę ir sąjungininkai gerokai jį bombardavo. Be to, patys vokiečiai vėliau uostą sprogdino. Uostas jau atstatytas, daug naujų namų, sandėlių ir kitokių įrengimų.

Uoste mudu su žmona pasitiko mudviejų sūnus Ričardas, JAV kariuomenės aviacijos karininkas. Jis kartu su žmona automobiliu į LaHavre atvyko iš Vokietijos. Apsidžiaugę susitikimu, pasikalbėjome ir vingiuotais plentais pasileidome į Paryžių. Iš LaHavre mūsų kelionės vadovavo sūnus, kuriam Vakarų Europos keliai yra gana gerai pažįsta-

mi, nes nuo karo laikų, su trumpomis pertraukomis, jis ten tebetarnauja.

Amerikiečiai skrenda Paryžių arba iš uostų į prancūzų sostinę važiuoja traukiniais. Paryžių jie greičiau pasiekia, bet Prancūzijos jie nepamato. O Prancūzija, vis dėlto, nėra vien tik josios sostinė arba uostai. Prancūzijos laukai, žemė yra visai kitoki, negu daugelis įsivaizduojame.

Pirmiausia, visa ta sritis, nuo Atlanto iki Paryžiaus karo metu gerokai nukentėjo: uostai, miestai, miesteliai ir viensėdžiai karo metu buvo sugriauti ir išdegti. Vietomis jau atstatyti, bet daugumoje dar tebėstovi laužas, griuvėsiai.

Prancūzijos ūkiai greičiau primena Lietuvos ūkius, kur laukai buvo apdirbami primityviomis priemonėmis. Prancūzijoje matosi vienarkliai arklai, akėčios, dalgiai ir piau-tuvai. O vietomis Prancūzijos ūkininkai dar labiau atsilikę negu lietuviai. Matėm moteris, piau-nančias šieną, akėjančias, paprastomis šakėmis kratančias laukuose mėšlą.

O Prancūzijos ūkininkų gyvenamieji namai tai tikrai menkesni, negu Lietuvoje buvusieji. Mūsų matyti ūkiai turėjo tiksliai vieną namą. Po tuo pačiu stogu klonas, tvartas, avidė, kiaulidė; po tuo pačiu

stogu ir žmonės gyveno. Vietomis gyvuliai ir žmonės miega tame pačiame pastate. Kiek man teko matyti, visi ūkininkai net iki paties Paryžiaus turi po vieną pastatą, kur sutalpina viską.

Paryžius neįdomus

Amerikoje apie Paryžių yra susidariusi nuomonė, kad tai yra įdomus, gyvas, šviesos ir kultūros centras. Pabuvojome Paryžiuje, bet man tokio įspūdžio nesudarė.

Paryžiaus krautuvės yra pilnos įvairiausių prekių, bet jos visos yra brangios. Paryžiaus restoranuose daug vyno ir šampano, bet ir jis nepaprastai brangus. Paryžiuje gali laisvai pirkti ką tiksliai nori, bet doleris eina labai greitai.

Užvažiuojame į Eifelio bokštą, apsidairėme aplinkui, papietavome. Nuvažiuojame Napoleono karsto pažiūrėti, aplankėme Louvre, vaško muziejų ir kitas įdomesnes vietas.

Bendrai paėmus, propagandistų išgarsintas ir daugelio aprašinėtas Paryžius mus nepaveikė. Gatvės ir kabaretuose pilna moterų, didokas skaičius girtų. Trumpai ir storai pasakius, Paryžius sudarė įspūdį išdykėlių miesto. Paryžiaus biznis tik ir tebegalvoja, kaip išnaudoti užsieniečių, kaip išlupti daugiau iš jo dolerių. Ilgai Paryžiuje ir nebuvome. Paryžius — ne Europa.

Aplankėme buvusią Dachau stovyklą

Kitoje Paryžiaus pusėje guliniuose miesteliuose griuvėsių šiek tiek mažiau, bet pagrindinis ūkininko gyvenimas, papročiai ir priemonės laukams dirbti mažai kuo tesiskiria nuo Atlanto pakraščiuose esančių.

Visai kitaip reikalai atrodo, kai įvažiuoji į Vokietiją. Karo metu Vokietija gerokai nukentėjo, josios miestai išgriauti ir daugelis ūkių išardyta, bet tuojau matyti, kad vokiečiai ūkininkai kitaip gyvena, kitokias priemones varloja ir kitaip žemę dirba.

Vokietijoje aplankėme pagarsėjusią Dachau stovyklą. Visi esame girdėję apie ją, bet kas jos nematė, tai vargu gali įsivaizduoti tuos žiaurumus ir baisenybes, kurių griebsi Hitlerio vadovaujama nacionalistų (Tesinys 7-me busi.)

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems savo bičiuliams ir kostumeriams linki

TAMALIUNAS A & A TAVERN

Alex and Anthony, Props.
Television — Shuffle Alley — Pool

1447 So. 49th Ave. Tel.: TOWNhall 3-9571

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems savo klientams ir draugams linki

A. ir D. PAREIGIAI

MAISTO KRAUTUVĖ

1301 So. 50th Court Cicero 50, Illinois
Tel.: TOWNhall 3-6591

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems savo klientams ir draugams linki

H. ir K. VASILIAUSKAI
Taverna

1417 So. 49th Court Cicero 50, Illinois
Tel.: OLYmpic 2-4336

VISIEMS LIETUVIAMS LINKIU LINKSMŲ KALĖDŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

ELLEN PUTRIS

Lietuviškų atvirukų gamintoja

1808 So. 49th Ave., Cicero, Illinois

Svenčių, sukakčių, vardinų, gimtadienių ir kitų
progų įvairiaspalviai atvirukai su vokais.
Knygų ir dovanų pardavėjams duodama nuolaida.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

visiems draugams ir kostumeriams linki

COMMUNITY PHARMACY

C. KARECKAS, R. Ph.

5000 West 16th Street Cicero, Illinois

Phone: OLYmpic 2-0951

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR ARTEJANČIŲ
NAUJŲ METŲ PROGA DAUG LAIMĖS
BIČIULIAMS LINKI

CICERO STATE BANK

25th STREET and CICERO AVENUE
OLYMPIC 2-2000

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1958 Metų
pilnų gražiausių radio ir televizijos valandėlių.

Alray TV & Appliance Services

4900 West 14th Street Cicero 50, Ill.
Tel.: OLYmpic 2-3710

Parduodame įvairiausias rūšies Philco,
CBS ir Columbia televizijos setus.
Turime didelį pasirinkimą radijo aparatų ir fonografo.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

RUDY'S RESORT

MR. and MRS. A. RUDINSKAS, Sav.

ON BEAUTIFUL BIG ARBOR VITAE LAKE
On State Highway 70—1 mylia į rytus nuo U. S. 51

SVARI VIETA ATOSTOGOMS

ARBOR VITAE,
WISCONSIN

Telefonas:
MONOCQUA 35-F-11

Gyvenimo vieta: 4839 W. 14th St., Cicero, Ill.
Telefonas: OLYmpic 2-6713

Lietuvių Raudonosios Rožės Klubas

CICERO, ILLINOIS

Per savo valdybą sveikina Kalėdų švenčių ir Naujų Metų progą savo narius, ypač biznierių ir linki visiems geros sėkmės.

V. C. JANKAUSKAS, prezidentas
J. KLIMAS, viceprezidentas

K. P. DEVEIKIS, A. B. PETKUS, BEN TUMAVICE,
C. GENIS, JULIUS ZAURA, JOHN ZAURA, M. KINIZIK

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

BERECKIS HARDWARE STORE

4912-14 West 14th Street Cicero 50, Ill.
Phone: TOWNhall 3-2216

Builders Hardware, Plumbing, Painters and Electrical
Supplies, Window Shades, Cutlery and Glass.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki visiems

NIDA RESTAURANT

ANNA ir ALEX UTINANS, Sav.

1401 So. 48th Court, Cicero, Ill.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

LIBERTY PHARMACY, INC.

PHARMACISTS
I. CANN, RUSSELL LASPISA, WILLIAM KASPAR

4930 W. 13th Street Cicero, Illinois
Phone: OLYmpic 2-0091

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

GRANT WORKS COAL & OIL

(WE SELL FUEL OIL)
ADAM BERNADISIUS, Sav.

16th St. and 49th Court Cicero 50, Ill.
Office phone: OLYmpic 2-9311

Kalėdų ir Naujų Metų progą visus geros valios lietuvius sveikina

CHARLES GENIS

INSURANCE BROKER — NOTARY PUBLIC

1611 So. 49th Court Cicero, Illinois
Phone: TOWNhall 3-6169

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

ty vyriausybė. Šiandien Dachau stovykla yra pasibaigęs istorinis paminklas, kurį turėtų pamatyti kiekvienas Vokietiją lankęs turistai. Ten turėtų būti nuvežtas kiekvienas fašistas, ar tai jis būtų Hitlerio, Mussolinio ar Volde-maro šalininkas, kad pamatytų, prie ko priveda jų visa filosofija ir praktikuojama valdymo sistema.

Visa Dachau stovykla yra aptverta aukšta mūro siena. Sienomis eina spygliuotos vielos, kuriomis leidžiama elektros srovė. Iš lauko pusės dar yra gili grabė. Jei kuriam nelaimingajam ir būtų pavykę prasiveržti pro mūrą, tai iš grabės jis būtų negalėjęs pabėgti.

Stovykloje yra nesuskaitoma daugybė barakų, kuriuose buvo laikomi nacių valdžios priešai. Pačioje stovykloje dar yra atskirtas žudymo skyrius. Iš stovyklos vienas kitas nelaimingasis dar išeidavo, bet žudymo skyrių įvestieji gyvi jau neišeidavo. Daugiausia ten buvo nužudyta žydų, bet žuvo didokas skaičius vokiečių ir kitų tautybių žmonių.

Žudymo skyriuje yra 12 didelių pečių, 2 kartuvės ir vieta pasmerktiesiems šaudyti. Tie baisūs pečiai ir dabar tebestovi. Stovi ir visi kiti įrengimai žmonių žudyti. Šaudymo vietoje padarytas cementinis griovys, kad nutektų nužudytųjų kraujas. Prie kiekvieno pečiaus pastatytas kambarys žudomiems murengti.

Ne visus pasmerktuosius vienodai žudydavo. Nacių valdovė numatė "garbingą", "ne tokį garbingą" ir visai "nagarbingą" žmonių žudymą. Šaudymas buvo skaitomas "garbingas" gyvybės atėmimas, o korimas — negarbingas.

Jei kuris pasmerktasis įžengdavo į žudymo skyrių, tas jau gyvas neišeidavo. Jeigu jo nešaudydavo, tai pečių sudegindavo; jei nedegindavo, tai pakardavo. Buvo ir tokių atsitikimų, kad žiauresnieji nacių vadai išitraukdavo revolverį ir nužudydavo vietoje; kiti pasmerktuosius kumštini arba lazdomis užmušdavo;

ant trečiųjų pačius kalinius pasiundydavo.

Mirties pečius daugiausia aptarnaudavo patys kaliniai. Naciai būdavo tikrai prižiūrėtojai. Kaliniai suvardavo sumintuosius į jiems skirtus kambarius. Liepdavo jiems nusirengti, sudėti drabužius į nurodytas vietas, o vėliau nuogus jau suvedavo į pečius. Naciai tikrai paleisdavo gesą. Tą jie padarydavo iš ofiso, paspausdami knypkutę.

Kaliniams reikėdavo pasmerktuosius pririšti prie stulpų arba pristatyt prie kartuvių. Kada pasmerktasis jau būdavo nužudytas, tai jiems reikėdavo sutvarkyti lavonus, išvalyti geso pečius ir pradėti ruošti kitai partijai.

Kai kurie kaliniai manydavo, kad jie, atlikdami naciams patį žiauriausią darbą, užsitarnaus jų malonę ir bus palikti gyvi. Bet jie apsirinkdavo. Prie šio darbo jie ištarndavo vos tris savaites. Praėjus šiam laikui, jie taip pat būdavo įsakomi nusirengti, jeiti į geso kambarius ir laukti, kol naciai jį nužudys. Naciai šitaip elgėsi, kad neliktų žiaurių, nežmoniškų žudynių liudininkų.

Dachau stovykloje naciai išžudė šimtus tūkstančių visai nekaltų, neteistų žmonių. Daugiausia nukentėjo žydai. Ten buvo žudomi žydai — Vokietijos piliečiai; ten buvo žudomi ir iš kitų vokiečių kariuomenės okupuotų kraštų suimti žydai. Ten gyvybės neteko didokas skaičius vokiečių, drįsusių pasipriešinti Hitleriui, Himmleriui ir visai žudikų gaujai. Kankinami ir žudomi buvo lietuviai, lenkai, prancūzai, austrai ir net Ispanijos respublikonai, drįsusieji kovoti prieš falangistus pačioje Ispanijoje, o vėliau prieš vokiečius Prancūzijoje ir Afrikoje.

Kada išėmė iš Dachau stovyklos, tai šurpulis nukrečia. Nesinori tikėti, kad kultūringa vokiečių tauta būtų leidusi nacių gaujai paimiti tokios didelės valstybės kontrolę į savo rankas, o vėliau, kariuomenės, policijos, stambiosios pramonės ir universitetus baigusiu žmonių pagalba būtų ruošę tokias žiaurias žudynes. Visai negalima suprasti, kaip dar galima sutikti bukapročių, kurie gali nacių darbais gėrėtis.

Kiekvieną jų reikėtų pavedžioti po Dachau stovyklą.

Gerai kelias į Austriją

Iš Dachau nuvažiuojame į Miuncheną apžiūrėjome miestą, pailsėjome, ir išvykome į Austriją. Per Vokietiją eina pirmos rūšies plentas iki pačios Vienos, austrų sostinės. Tai tikras amerikietiškas turnpike. Gali skubiai važiuoti, nereikia sustodinėti. Be to, pakelės vaizdai nepaprastai gražūs. Automobilį visą laiką vairavo sūnus Ričardas, tai galėjau pasigėrėti puikiais Vokietijos vaizdais, gražiomis sodybomis ir dar gražesniais pašlaitėmis.

Dalis Vienos jau atstatyta

Kaip žinome, karo metu Viena pusėtinai nukentėjo. Ji buvo gerokai bombarduota, daugelis tiltų išgriauta, namų išardyta. Iš viso, karo metu gerokai nukentėjo visa Austrija, didelės žaizdos buvo padarytos ir jos sostinė.

Bet per paskutinius metus austrų sostinė jau gerokai atstatyta. Opera jau veikia. Žinovai tvirtina, kad dabar ji yra dar puošnesnė, negu buvo prieš karą. Austrijos muziejai sugebėjo išsaugoti vertingus meno kūrinius, kuriuos dabar galima pamatyti. Gyvenimas pagarsėjusiose Vienos kavinėse jau vėl atgijo.

Aiškliai matyti, jog mieste padaryta didelė pažanga, vietonis karo padarytų žaizdų beveik nesimato. Vietoje išgriautų pastatų dabar jau stovi nauji, daug moderniškesni. To, deja, negalima pasakyti apie visą miestą. Atsistačiusi yra tik vakarinė Vienos dalis, bet kai įvažiuoji į sovietų armijos laikytą sektorių, tai pastebi skirtumą, kaip tarp dienos ir nakties. Apie joki statybos darbą ir kalbos negali būti, nes ten dar neišvežtas karo baisenybių paliktas lauzas. Pasirodo, kad rusai ne statyba, bet didesniu ardyumu tesirūpino. Viską jie ardė, viską į vežimus krovė, ir viską vežėsi.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1958 metų linki visiems kostumeriams draugams bei pažįstamiems

LITHUANICA CLUB

TADAS KAZIMIERAITIS ir ONA MICKEVICIENE

4920 West 14th Street Cicero, Illinois
Telefonas: TOWNhall 3-9601

DRAUGYSTĖ LIETUVOS KAREIVIŲ
CICERO, ILLINOIS

Per savo valdybą sveikina savo narius, ypač biznierių, šventų Kalėdų ir Naujų Metų progą ir linki visiems geros sveikatos ir sėkmės gyvenime

KAZYS ŠIMKUS, pirm., KLEM. LAUDANCKAS,
R. NARTONIS, K. ANDRIJAUSKAS, K. P. DEVEIKIS,
BEN TUMAVICE, G. POCIUS, J. KLIMAS, J. RAINIS,
IR A. KASMAUSKAS.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

P. PUTRIM & SON
PUTRIM FOOD MART

1446 So. 49th Court Cicero, Illinois
Phone: OLYmpic 2-7529

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

ANTANAS VASILIAUSKAS
MAISTO KRAUTUVĖ

1345 So. 49th Avenue Cicero 50, Illinois
Tel.: TOWNhall 3-2834

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

JOHN'S FOOD MART
CHOICE MEATS and POULTRY
MR. and MRS. JOHN BUTVILAS

1501 So. 49th Avenue Cicero, Illinois
Phone: OLYmpic 2-3722

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir pažįstamiems linki

LOUIS W. KIZAS

Justice of the Peace Cook County
Ass't. Attorney General

1515 So. 49th Avenue Cicero, Illinois
Telefonas: TOWNhall 3-8185

KALĖDINĖS ATVIRUTĖS

Naujienose galima gauti rinkinius puikiausių lietuviškų ir amerikietiškių atviručių.

1. Dailininkės Elenos Putrytės pieštų 10 atviručių, vaizduojančių tautiniuose drabužiuose pasiredžiusią Lietuvaitę. Su vokais \$100
2. Dailininko Augustaus įvairiaspalvė rinktinė. 12 atviručių, su vokais \$100
3. J. Tubelienės paruoštų 10 atviručių rinktinė, su vokais \$100
4. Amerikiečių dail. pieštos įvairaus dydžio ir spalvų atvirutės su lietuviškais ir angliškais įrašais \$100

Atvirutes galima gauti pačioje NAUJIENŲ Administracijoje. Pasiuntus vieną dolerį čekiu arba Money orderiu, atvirutes tuojau bus išsiųstos paštu. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.
CHICAGO 8, ILLINOIS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiems Linki

WILLOW SPRINGS DRUGS

REXALL HONOR STORE
L. LEÓ APOLIS, R. Ph.

8517 Archer Road Willow Springs, Illinois
Phone: TERNal 9-1030

GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.

135 West 14th Street, New York 11, N. Y.

SVEIKINA DRAUGUS IR KLIENTUS SU ŠVENTOMIS KALEDOMIS IR NAUJAIŠ METAIS IR DEKOJA UŽ PARODYTĄ PASITIKEJIMĄ IR GAUSIUS UŽSAKYMUS.

GARSINKITĖS NAUJIEŅOSE

GARSINKITĖS NAUJIEŅOSE

Europos vieningumas ir įvairumas

Kūno išvaizda europiečiai nevienodi, bet vienodi kokių tai dvasinių bendrumu, kuris apjungia suomi, graiką, airį ir italą. Vydury Azijos ir Amerikos gyvendami, europiečiai netokie svajotojai kaip indai, ar praktiško kietumo galvotojai kaip amerikiečiai. Jei, kaip sakoma, Indijoj protas vairuoja valia, o Amerikoje valia protą, tai Europoj, galima sakyti, protas ir valia pusiausvyroje.

Protas ir valia tai žmogaus ypatingiausias savybės. Instinktai visiems žmonėms, k.a., bendri, o intuityją žmogus gauna iš visiems bendro šaltinio.

Bet žmogus savaimingiau pasireiškia savo protu ir valia. Todėl individualybė Europoj labai vertinama. Azijoj asmuo tik dabar pradeda vertės įgyti, o Amerikoje jis savo verte ima prarasti. Suvienodinimas, pūtimas vienon dūdon, pavertimas žmonių mašinomis Europos dvasiai nepakenčiamas. Asmuo čia — viešpats. Todėl europiečio galvojimas išsiskiria. Italas, pvz., linkęs plačiomis mintims, o amerikietis praktiškomis. Europą valdo dvi stiprios tradicijos: Sokrato ir Kristaus. Pirmasis tvarko mintį, antrasis valią, bet abi tradicijos taip į euro-

piečio būdą amžiais jaugo, kad Sokratas sukrikščionėjo, o Kristus susokratėjo.

Sokratinių mes vadiname galvojimą, kuris nebijo faktų, juos nuosakiai riša ir atsidėjęs vis ieško tiesos, nepasiduodamas iš anksto užkariamiems sprendimams ar išvadamams. Sokratinis protas savirovj didžiuojasi, bet nusilenkia faktams. Juo grindžiasi sąžinės laisvė.

Mūsų temai (Europos vieningumas ir įvairumas) krikščionybė tai Kristaus mirtis kryžiuje dėl visų žmonių ir dėl kiekvieno žmogaus. Ši mirtis žmogiškumą pastatė ant nesugriaunamo dvasinio pagrindo ir suteikė žmogui vertybę, kurios niekas negali atimti. Nuodų taure išgerdamas ir mirdamas, Sokratas išlaisvino Europos protą nuo melo; pasiimdamas kryžių už visų nuodėmes, Kristus išlaisvino Europos valią nuo nežmoniškumo. Aišku, melas ir nežmoniškumas Europoj nepranyko. Padaryta ir tebedaroma tai, kas supurto ir Sokratą ir Kristų. Bet tai nesudaro Europai garbės ir yra išdavystė. Asmenims, kurie Kalvarijos Kančios nepripažįsta, priminsiu ispaną, kurs, paklaustas: "Kokios tu tikybos?", pasididžiudamas atsakė: "Ačiū Dievui, aš bedievis!" Šio šimtmečio pradžioje, po vizito pas Sv. Tėvą Baltimorėn grįžęs kardinolas Gibbons buvo paklaustas: "Nejau Sv. Tėvas iš tikrųjų neklaidingas?" Kardinolas atsakė: "Na, jis mane vadino vis Džibonsu".

Sokratinė tradicija stipriai veikia intelektualę Bažnyčios pusę. Kitais žodžiais, europietina Mažoje Azijoje kilusią religiją. Ši religija Europos širdį skatina Pamokslu ant Kalno, kai jos protą veikia Sokrato principais pagrįsta galvojimo sistema. Krikščionybė tartum nustato žmoniškumą nežmoniškam neutralitetui sokratinio tiesos ieškojimo. Krikščionybė sako, ieškokime mokslo ir būkime mokyti, bet prižiūrėkim, kad tai išeitų žmogaus dvasios naudai. Niekašs nepamirškime, kad uždrausta žmogų vartoti įrankiu ar priemone mūsų tikslams. Nacių bandymai surasti kiek žmogus gali iškentėti sokratiški, bet ne krikščioniški. Jie nusidėjo Europos dvasiai.

Galima būtų dar daug pasakyti, įrodinėjant Europos dvasinį vieningumą, bet dirstelėkim ir į įvairumą. Niekur pasauly nėra kito sausžemio su tokiu žmonių įvairumu. Mus stebina, kaip, vieningumo nežiūrint, susidarė tokie įvairūs tipai, kaip italas, švedas airis, vokiečiai, graikas ir lenkas — kiekvienas savotiškas su aiškiomis savybėmis. Gali būti, čia ranką pridėjo Europos gamtovaizdžio įvairumas: jos kampai ir užkampiai, balos, salos, slėniai, kalnai ir jūros įlankos. Tai buvo, tartum puodai amžių grietinei nusistovėt.

Europos tautelių žemėlapis tai išdąs psichologinių brangenybių. Kiekviena tauta turi apie kitą susidariusi savotiškų patarlių. Šaltam mokslui jos be vertės, bet nušviečia sukūrėją. Anglai dezertyrą vadina vyrų, kuris pasiėmė "prancūziškas -atostogas" (took French leave), bet prancūzai tokį vadina "angliškai išsikėlusiu" (Filer an l'anglaise). Prancūzijoje "vokišku ginču" vadinama tokį, kuris be tikslo, o girtas apšaukiamas "pasigėres kaip lenkas" (pas lietuvius: "girtas, kaip šiaučius"). Italai turi patarlę: "jei grai-

kas tau pakrato dešinę, tai suskaityk ar visus pirštus paliko". Ispanas apie žmogų, kuris turi ausis, bet nenori girdėti, sako: "jis dedasi esąs švedas". Posakiu "Dutch treat" anglai apibūdina olandų vaišingumą (tau "užfundas", bet turi pats apmokėti). Tokių patarlių galima puslapiui prirašyti. Visos pavaizduotų faktą, kad europietis savo kaimyne pastebi didelį įvairumą, kurį sąmojingų posakiu pabrėžia.

Palinkėkime, kad ateitis būtų maloni mūsų vieningai ir įvairiai Europai gyventi laisvėje ir taikoje, apšviečiant žmonių savo stebėtinomis dovanomis.

(Aukščiau yra paduota santrauka minčių, pareikštų ispano rašytojo Salvador de Madariaga per Anglijos valstybinę radiją. Jis dabar eina Tarpautinės Liberalų Sąjungos ir Kultūros Laisvės Kongreso garbės pirmininko pareigas. Madriaga buvo Ispanijos įgaliotinis Tautų Sąjungoje 1931-1936 ir Ispanijos ambasadorius Prancūzijai 1932-1934. Jis parašė knygą "Europos portretas" ir "Tarpautinių santykių teorija ir praktika".)

— Sarūnas

LINKSMŲ KALEDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

S. BALZEKAS, Sr.

DRAUGAMS,
KOSTUMERIAMS
— ir —
VISIEMS
LIETUVIAMS!

S. BALZEKAS, Jr.

★ ★ ★

BALZEKAS MOTOR SALES, Inc.

CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor

"U WILL LIKE US"

4030 Archer Avenue

Telephone Virginia 7-1515

"NAUJIENOSE" SKELBTIS VISUOMET APSIMOKA

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

GOLD COAST INN

JOE IR PRUDENCIJA RAČUNAI, sav.

Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas.

2525 W. 71st Street Tel.: PR 8-9785
Naujų Metų sutikimui rezervuokite staliukus.

GENERAL ELECTRIC

ROLL-AROUND VACUUM CLEANER

now with the new DOUBLE-ACTION RUG AND FLOOR UNIT!

Cleans floors and rugs. Picks up threads and lint faster than ever.

\$4995

COMPLETE SET OF ATTACHMENTS!

- Rolls easily
- Cleans easily
- Stores easily
- Swivel-top
- Complete set of attachments with new Double-Action Rug and Floor unit

COME SEE IT TODAY!

LEO BERMAN FURNITURE AND APPLIANCE STORES

3422 Michigan Ave. East Chicago, Indiana
Phones: Waterfall 8-8400 East Chicago 5611
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

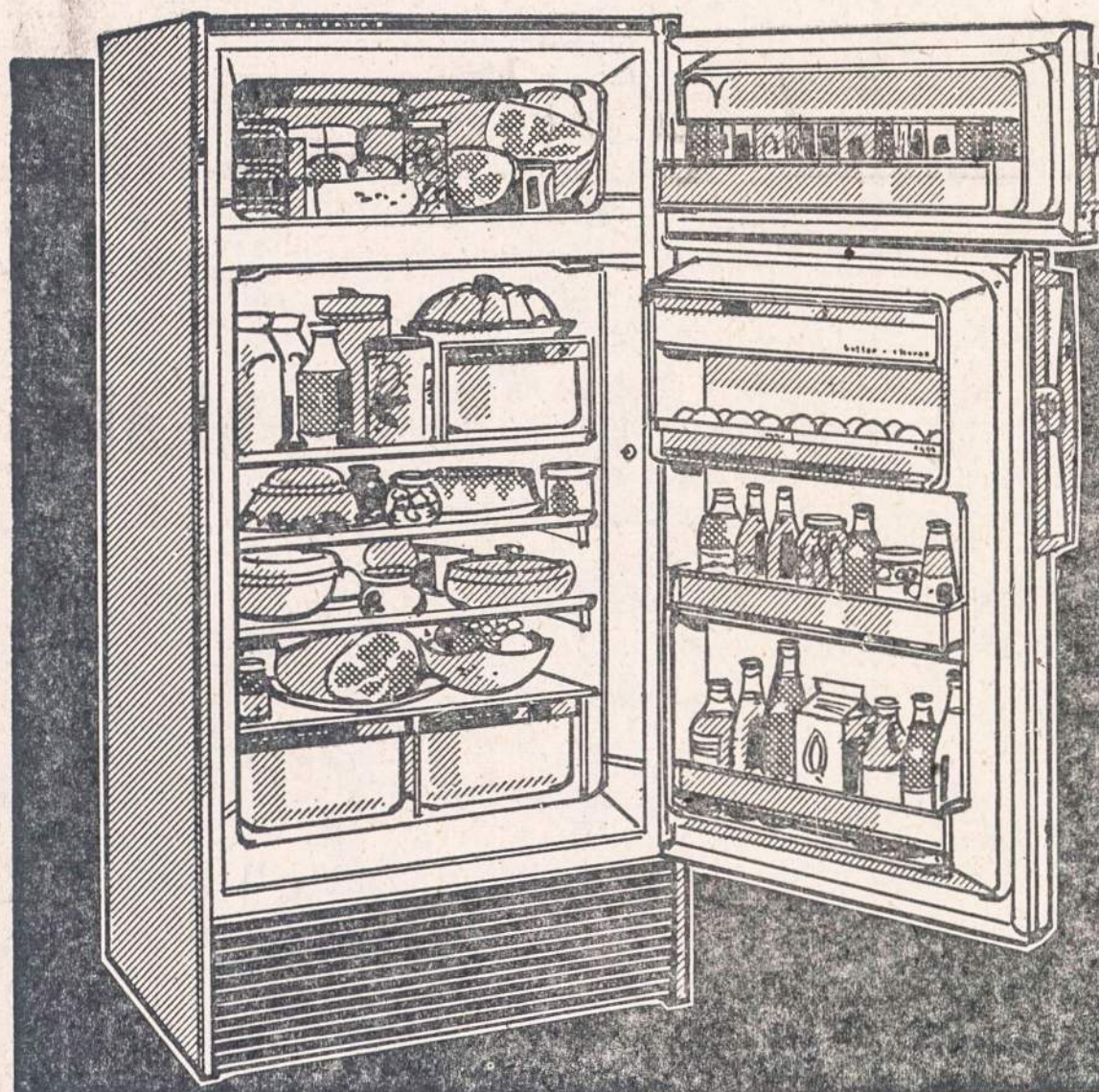
JOIN SKYWATCH

CALL CIVIL DEFENSE

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 21, 1957

GM We're Celebrating General Motors' Golden Anniversary

SPECIAL SHOWING '58 FRIGIDAIRE NEW SHEER LOOK-PLUS

Model FI-122-58

You get glamour galore and PLUS features by the score in this brilliant new 1958 FRIGIDAIRE Two-Door Combination!

PLUS Giant Separate-Door Freezer with 3 Double-Easy Quickcube Trays!

PLUS Spacious Storage Door with Butter and Cheese Compartments, 2 Egg Servers and 3 Removable Shelves.

PLUS Roll-to-You Shelves—no space-wasting rounded corners.

PLUS Cyclomatic Defrosting Refrigerator Section—completely automatic.

Get the design that's at least one full year ahead of the field—the New FRIGIDAIRE Sheer Lock!

Frigidaire moves even further ahead with the New Sheer Look PLUS—so stunning, so practical, so right that it will steal your heart. Here is styling to transform your kitchen, to give it a "custom-planned" look without the usual remodeling costs. Yes, now—more than ever—Frigidaire is first in fashion, first in quality.

NO DOWN PAYMENT with operating trade

They're on display TODAY—The Most Beautiful Refrigerators (FRIGIDAIRE Ever Built!)

Designed Today for Better Living Tomorrow!

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 WEST 51st STREET

HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS